

Sygn. akt IV Ka 13/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w Wydziale IV Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Bożena Ziółkowska

Sędziowie : SSO Dariusz Śliwiński

SSO Leszek Matuszewski (spr.)

Protokolant: sekr. sąd. Marzena Szymaś

przy udziale L. M. Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2014 r.

sprawy **M. M.**

oskarżonego z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

z powodu apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 24.10.2013r. sygn. akt II K 563/13

Uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Wągrowcu.

SSO Leszek Matuszewski SSO Bożena Ziółkowska SSO Dariusz Śliwiński

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Wągrowcu, wyrokiem z dnia 24 października 2013 roku, sygn. akt II K 563/13 uznał oskarżonego **M. M.** za winnego tego, że:

- w dniu 31 lipca 2012 roku w W. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził pokrzywdzonego R. T. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w ten sposób, że poprzez wprowadzenie go w błąd co do zamiaru wywiązania się z umowy, obiecał mu załatwienie telewizora w okazyjnej cenie, pobierając od niego w tym celu zaliczkę w kwocie 500 zł, a następnie nie wywiązał się z umowy i nie zwrócił pieniędzy, przy czym przestępstwa tego dopuścił się po upływie około pięciu lat oraz 12 miesięcy od odbycia w okresie od 6 sierpnia 2009 roku do 6 lutego 2012 roku kary łącznej orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego Poznań Stare Miasto w P., którym to wyrokiem połączono między innymi karę 6 miesięcy pozbawienia wolności wymierzoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Poznaniu-Stare Miasto w P. z dnia 25 stycznia 2010 roku w sprawie III K 961/09 za czyn umyślny z art. 286 § 1 kk. i art. 275 §1 k.k. i art.276 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w związku z art. 11 §2 k.k.
- w dniu 13 lutego 2013 roku w W. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził pokrzywdzonego R. T. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w ten sposób, że poprzez wprowadzenie go w błąd co do zamiaru wywiązania się z umowy, obiecał mu załatwienie w okazyjnej cenie telefonu komórkowego, pobierając od niego w tym celu zaliczkę w kwocie 150 zł, a następnie nie wywiązał się z umowy i nie zwrócił pieniędzy, przy czym przestępstwa tego dopuścił się po upływie około pięciu lat oraz 12 miesięcy od odbycia w okresie od 6 sierpnia 2009 roku do 6 lutego 2012 roku kary łącznej orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego Poznań Stare

Miasto w P., którym to wyrokiem połączono między innymi karę 6 miesięcy pozbawienia wolności wymierzoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Poznaniu-Stare Miasto w P. z dnia 25 stycznia 2010 roku w sprawie III K 961/09 za czyn umyślny z art. 286 § 1 kk. i art. 275 §1 k.k. i art.276 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w związku z art. 11 §2 k.k., tj. za winnego ciągu dwóch przestępstw opisanych w art. 286§ 1kk w zw. z art. 64§ 1kk i za to na podstawie art. 286 §1 k.k. przy zastosowaniu art. 64§ 1kk wymierzył mu karę 1 roku i 1 miesiąca pozbawienia wolności.

Sąd I instancji na podstawie art. 46 § 1 kk. orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego R. T. kwoty 600 złotych.

W ostatnim punkcie wyroku, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku, zwolniono podsądnego od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa.

Z powyższym wyrokiem nie zgodził się **oskarżony**, kwestionując zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczonej kary. Apelujący podkreślił, że wymierzona mu sankcja karna jest rażąco surowa.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja oskarżonego okazała się konieczna, ponieważ zainicjowała kontrolę odwoławczą, która skutkowałą uchynieniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd II instancji stwierdził z urzędu, niezależnie od zarzutu podniesionego w apelacji, że zachodzi rażąca sprzeczność pomiędzy opisem czynów przypisanych podsądnemu, a ustaleniami faktycznymi przedstawionymi w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku. Te mankamenty są na tyle poważne, że uniemożliwiają przeprowadzenie rzetelnej kontroli instancyjnej orzeczenia w zakresie prawidłowości ustaleń faktycznych oraz oceny prawnej, dokonanych przez organ orzekający, a następnie zajęcia stanowiska wobec zarzutu rażącej niewspółmierności kary, wyartykułowanej przez autora apelacji. Z tych względów, zawarty w apelacji wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku i złagodzenie wymierzonej kary jest na tym etapie postępowania zdecydowanie przedwczesny.

Sąd Okręgowy przypomina, że obowiązkiem Sądu Rejonowego jest ustalenie faktów istotnych dla orzeczenia, i to z taką dokładnością, która pozwala na trafne zastosowanie prawa karnego materialnego. Przypisanie winy i sprawstwa oskarżonemu, co do zarzucanych mu czynów powinno przeto nastąpić po ustaleniu ponad wszelką wątpliwość wszystkich znamion podmiotowych i przedmiotowych zarzucanych przestępstw w sposób odpowiadający znamionom przypisanego występku. Uzasadnienie zaś powinno prezentować wyczerpująco i spójnie ustalenia, które legły u podstaw uznania oskarżonych za winnych przypisanych im w zaskarżonym wyroku czynów zabronionych. Rzeczony dokument musi w szczególności w sposób wyczerpujący i spójny przedstawiać ustalenia faktyczne, których ocena prawna pozwala na uznanie oskarżonego winnego zarzucanych mu przestępstw. Ustalone fakty muszą być na tyle precyzyjne, aby w ich świetle ocena prawna czynu przypisanego oskarżonemu nie nasuwała wątpliwości (zob. wyrok SN z 11 II 1983 r., IV KR 331/82, nie publ.).

Te same reguły obowiązują oczywiście także przy wyrokowaniu w trybie konsensualnym, jak w niniejszej sprawie. Sąd II instancji musi zatem dysponować czytelnym, kompletnym i spójnym uzasadnieniem wyroku Sądu I instancji. Tylko po spełnieniu tych warunków, Sąd Okręgowy może przeprowadzić kontrolę odwoławczą zaskarżonego orzeczenia, weryfikując poprawność rozumowania Sądu Rejonowego. Niestety uważna analiza uzasadnienia sporządzonego uzasadnienia Sądu Rejonowego prowadzi do wniosku, że sformułowano je z rażącą obrazą art.424 § 1 k.k. Tak, jak podkreślono, odtworzony stan faktyczny stoi w sprzeczności z opisem czynów, przypisanych oskarżonemu w sentencji zaskarżonego wyroku.

Z opisu przypisanych, w zaskarżonym wyroku, oskarżonemu występku wynika, że dokonał on czynów polegających na wyłudzeniu mienia od pokrzywdzonego R. T.;

- w dniu 31 lipca 2012 roku w kwocie 500 zł, na zakup po okazyjnej cenie telewizora,

- oraz w dniu 13 lutego 2013 roku poprzez pobranie zaliczki w kwocie 150 zł na zakup telefonu.

W opisie tym Sąd przyjął, że oskarżony pobierając te pieniądze nie miał zamiaru wykonania przyjętych na siebie zobowiązań i że tych pieniędzy nie zwrócił pokrzywdzonemu.

Ustalenia faktyczne przedstawione na stronie 1-2 pisemnych motywów zaskarżonego wyroku mają się nijak do przyjętego jako drugiego opisu czynu zabronionego. Odnośnie tego czynu Sąd Rejonowy ustalił, że oskarżony na początku lutego 2013 roku pobrał od pokrzywdzonego zaliczkę w wysokości 150 zł, a następnie po kilku godzinach ją oddał. Dalej na stronie 2 uzasadnienia zaskarżonego wyroku wskazano, że podsądny w dniu 9 lutego 2013 roku pobrał zaliczkę w wysokości 100 złotych, której nie zwrócił.

Zachodzi rażąca rozbieżność między wskazanymi w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku oraz w wyroku- datami przypisanych czynów, a także wyłudzonymi kwotami.

Wprawdzie oskarżony przyznał się do popełnienia obu przypisanych mu czynów, to jednak analiza jego niezwykle lakonicznych wyjaśnień i skonfrontowanie ich z ustaleniami Sądu co do zwrotu przez niego jeszcze tego samego dnia pobranych pieniędzy, poddaje pod wątpliwość, jego działanie w zamiarze oszukańczym w zakresie przypisanego mu w wyroku zachowania które miało mieć miejsce w dniu 13.02.2013r.

Oczywiście rację ma Sąd Rejonowy, że przestępstwo oszustwa jest popełniane w chwili działania sprawcy, a późniejszy zwrot wyłudzonych pieniędzy jest jedynie naprawieniem szkody. Wydaje się jednak, że w realiach przedmiotowej sprawy, przy uwzględnieniu tego, że oskarżony pobierając od pokrzywdzonego kwotę 150 zł pozostawił mu jako zastaw swój dowód osobisty, a następnie po kilku godzinach, bez niczyjej interwencji, zwrócił pobrane pieniądze, rozumowanie Sądu o oszukańczym zamiarze oskarżonego w chwili popełnienia tego czynu, jest rozstrzygnięciem wątpliwości na niekorzyść oskarżonego.

Kwestia ta musi podlegać szczegółowemu rozważeniu przy ponownym rozpoznaniu sprawy.

Jedynie na marginesie należy zauważyć, że ustalone przez Sąd I instancji zachowanie oskarżonego, które miało mieć miejsce w dniu 9.02.2012r nie zostało objęte aktem oskarżenia. Błędem Sądu i instancji, wynikającym zapewne z omyłki pisarskiej było wskazanie w zaskarżonym wyroku, w opisie przypisanych czynów oskarżonemu, że „przestępstw tych dopuścił się po upływie około pięciu lat oraz 12 miesięcy od odbycia w okresie od 6.08.2009r do 6.02.2012r kary łącznej pozbawienia wolności...”

Zastrzeżenia wzbudza także surowość sankcji wymierzonej oskarżonemu. Sąd Okręgowy zwraca uwagę, że podsądnemu przypisano wyłudzenie stosunkowo niewielkiego mienia, a nadto oskarżony przyznał się od stawianych mu zarzutów i wyraził skruchę. W toku ponownego kształtowania ewentualnych kar, Sąd Rejonowy winien starannie uwzględnić wszelkie okoliczności wpływające na sądowy wymiar kary. Zaproponowanie określonej kary przez oskarżonego i brak sprzeciwu ze strony prokuratora, nie mogą prowadzić do jej automatycznej akceptacji przez Sąd I instancji. Organ orzekający musi wszakże zweryfikować czy proponowana sankcja karna utrzymuje się w granicach sądowej swobody wymiaru kary. Tego rodzaju refleksji niestety zabrakło w trakcie wyrokowania w niniejszej sprawie.

Wszystkie te uchybienia sprawiają, że uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia dotknięte jest wadami, które je dyskwalifikują, jako dokument umożliwiający przeprowadzenie kontroli instancyjnej.

W ponownym postępowaniu, w przypadku konieczności sporządzenia pisemnego uzasadnienia wydanego wyroku, Sąd Rejonowy winien sporządzić je w sposób spełniający warunki z art. 424 k.p.k., bacząc na to, aby harmonizowało z treścią sentencji wyroku.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy:

uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Wągrowcu.

SSO Leszek Matuszewski SSO Bożena Ziolkowska SSO Dariusz Śliwiński